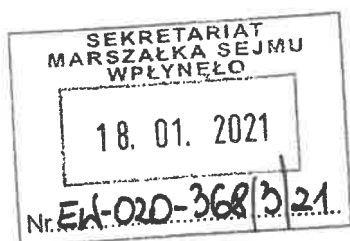

KRAJOWA IZBA GOSPODARCZA

Do druku nr 867

Warszawa, 18 stycznia 2021 r.

Elżbieta Witek
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowna Pani Marszałek,

W nawiązaniu do prac legislacyjnych związanych z drukiem sejmowym 867 z 8 stycznia 2021 r. – Poselski projekt ustawy o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw w załączeniu przekazuję opinię Krajowej Izby Gospodarczej do tego projektu.

Przemysław Ruchlicki
Zastępca Dyrektora
Biuro Polityki Gospodarczej

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDENTA SEJMU

L.dz. SP.S-WP. 020 4.3. 2021

Data wpływu 18.01.2021

Krajowa Izba Gospodarcza

ul. Trębacka 4, 00-074 Warszawa, tel.: +48 (22) 630 96 00, e-mail: kig@kig.pl, www.kig.pl

Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego
KRS: 000121136, REGON: 006210187, NIP: 526 000 17 08

Opinia
Krajowej Izby Gospodarczej
do projektu ustawy o zmianie ustawy Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw
(druk sejmowy 867 z 8 stycznia 2021 r.)

Krajowa Izba Gospodarcza negatywnie opiniuje projekt ustawy o zmianie ustawy Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (druk sejmowy 867 z 8 stycznia 2021 r.) (dalej: Projekt) w części dotyczącej zmian w ustawie z 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych.

Przedstawiony projekt w art. 3 opisuje propozycje zmiany przedawnienia karalności czynu oraz przedawnienia wykonania kary w sprawach o przestępstwa i przestępstwa karne skarbowe. Dodatkowo, w art. 5, zaproponowano stosowanie powyższego rozwiązania wstecznie – również do czynów popełnionych przed wejściem w życie zmiany oraz orzeczonych przed tym dniem kar.

Zgodnie z dodawanym art. 15zrz¹ ustawy o szczególnych rozwiązaniach... nie biegnie przedawnienie karalności czynu oraz przedawnienie wykonania kary w sprawach o przestępstwa i przestępstwa karne skarbowe w okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii ogłoszonego z powodu COVID-19 oraz w terminie 6 miesięcy pod dniem ich odwołania.

W praktyce projektodawca usuwa tym przepisem instytucję przedawnienia karalności i wykonywania kary. Nie ma bowiem żadnych maksymalnych terminów ustawowych dotyczących trwania stanu epidemicznego albo epidemii. W praktyce zagrożenie związane z COVID-19 może się utrzymywać przez następne kilka lat.

Zwracamy uwagę na to, że choć działanie Państwa w niektórych obszarach jest utrudnione, to nie jest niemożliwe. Działają prokuratury, działają urzędy skarbowe, działają sądy. Nie ma zatem uzasadnienia, żeby na czas nieokreślony zawieszać bieg

Krajowa Izba Gospodarcza

ul. Trębacka 4, 00-074 Warszawa, tel.: +48 (22) 630 96 00, e-mail: kig@kig.pl, www.kig.pl

terminu przedawnienia, który jest jednym z fundamentów demokratycznego państwa prawa. Ponadto jest to szczególnie niebezpieczne w przypadku postępowań karnych skarbowych, gdzie często profiskalne działania fiskusa doprowadzają do upadku przedsiębiorstw albo znacznego pogorszenia ich sytuacji rynkowej, a następnie takie postępowania są kwestionowane przez sąd. Przedstawiona propozycja zmierza to tego, żeby dać organom Państwa powołanym do kontroli przestrzegania prawa możliwość bezczynności w okresie stanu epidemicznego albo stanu epidemii. Jednocześnie na przedsiębiorców zostanie nałożony nowy – w obecnej rzeczywistości – bezterminowy obowiązek przechowywania dokumentacji podatkowej. Zatem zawieszenie biegu terminu przedawnienia wygeneruje również dodatkowe koszty po stronie przedsiębiorcy, których projektodawca zdaje się nie zauważać.

W obszernym, 14 stronicowym uzasadnieniu do Projektu, regulacji z art. 3 poświęcono jedną stronę tekstu, przytaczając argumentację związaną z utrudnionym prowadzeniem postępowania sądowego (np. przesłuchaniem świadków, biegłych, absencją składów sędziowskich). Są to problemy organizacji procesu, tym czasem Projektodawca proponuje rozwiązanie, które będzie dotyczyło nie tylko prowadzonych już postępowań, ale dotyczy każdego obywatela, który może zostać oskarżony o popełnienie czynu zabronionego. Regulacja nie zmierza więc w kierunku umożliwienia sądowi prowadzenia postępowania lecz obejmuje swym zakresem wszystkich (nie tylko uczestników postępowania sądowego, ale również przyszłych podejrzanych/oskarżonych/skazanych). W tym kontekście rozważania Projektodawcy, że przedawnienie czynu zabronionego nie jest prawem człowieka należy uznać za nietrafne. Nie chodzi bowiem o korzyści dla przestępcy (brak kary w przypadku popełnienia przestępstwa) ale o zagwarantowanie pewności określonych stanów faktycznych (stan, w którym jednostka nie może zostać pociągnięta do odpowiedzialności bezterminowo). Gdyby bowiem podstawą propozycji zawartych w Projekcie było dążenie do rozsądnego napotykania trudności organizacyjne, takie zawieszenie terminów przedawnienia powinno dotyczyć również prawa cywilnego, np. w kontekście potencjalnych powództw przeciwko Skarbowi Państwa za rozporządzenia wydane na podstawie ustawy o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych.

Podsumowując propozycję z art. 3 Projektu, w ocenie Krajowej Izby Gospodarczej ingeruje ona w podstawowe zasady prawa karnego wynikające z demokratycznego państwa prawa i gwarantujące minimum bezpieczeństwa obywatelom. Nasz sprzeciw nie oznacza przyzwolenia na popełnianie przestępstw ani na bezkarność przestępców, należy jednak w działaniach prawotwórczych kierować się zasadą proporcjonalności. Tym czasem Projektodawca przedstawił propozycję, która sugeruje, że w czasie stanu epidemicznego albo stanu epidemii organy powołane do ścigania przestępstw nie działają i nie wykonują swoich podstawowych obowiązków, co – mamy nadzieję – nie jest prawdą.

Również fakt, że Państwo nie jest w stanie zagwarantować wykonania kary osobie skazanej nie powinno wywoływać u tej osoby negatywnych konsekwencji. Jak długo osoba skazana ma pozostawać w zawieszeniu i oczekiwać na wykonanie kary? W świetle przedstawionego Projektu nie można udzielić odpowiedzi na to pytanie. Jaki cel resocjalizacyjny osiągnie Projektodawca najpierw skazując człowieka, następnie pozostawiając go na wolności, aby ostatecznie po dwóch – trzech latach wykonać orzeczoną karę? Jest to najkrótsza droga do degeneracji jednostki, a nie jej resocjalizacji. Jednocześnie brak możliwości wykonania kary może skutkować przedłużaniem tymczasowego aresztowania i pobytu w areszcie, co również nie powinno być akceptowalne w cywilizowanym państwie.

Mając na uwadze konieczność proporcjonalności rozwiązań prawnych sugerujemy zaniechanie prac legislacyjnych i usunięcie art. 3 z Projektu.

Warszawa, 18 stycznia 2021 roku.